

La porta mal acabada

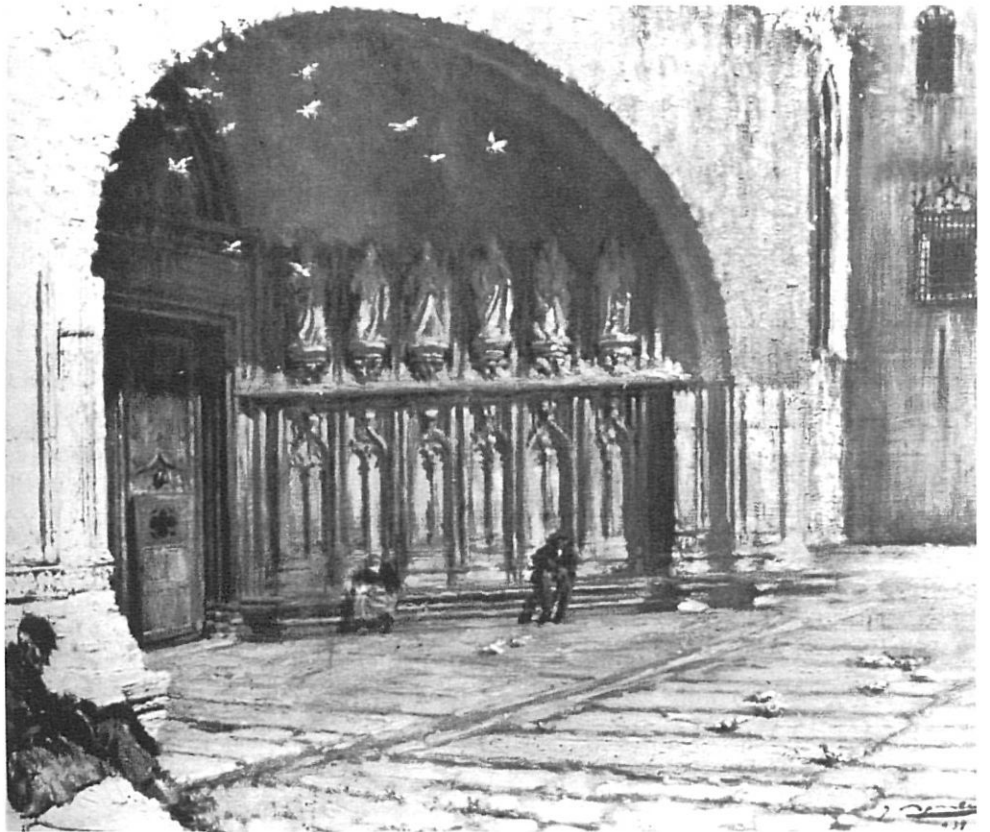
La notícia va aparèixer fa noranta-vuit anys –el març de 1898– a les pàgines de l'antiga *Revista de Girona*: «Se agita la idea, con probabilidades de realización, de terminar la fachada del lado sur de nuestra Catedral, conocida por la Puerta de los Apóstoles, confiando a un distinguido arquitecto catalán el proyecto conveniente». Però quaranta-sis anys després –el febrer de 1944– tot continuava exactament com sempre, i Carles de Bolòs, *Gerión*, escrivia al diari *Los Sitios*: «La Puerta de los Apóstoles no está terminada, y quien sabe si lo será nunca, puesto que se trata de una suntuosidad cara. Muchas veces nos hemos imaginado la curva de sus líneas concéntricas elevándose hasta casi la mitad de la estructura lateral del templo para resolverse en la punta de almendra característica de las construcciones ojivales. Realmente, por sí sola esta puerta sería un monumento, pero si no se poseen los planos originarios, tal vez vale más que nadie se meta en la cabeza terminar la obra».

Aquesta porta de la catedral de Girona va romandre anys i panys feliçment inacabada, com una simfonia de Schubert, i el temps va anar donant un aire de noblesa a la rústica estructura que li feia de porxo. Encara és possible de recordar com era si es contemplen velles fotografies de Valentí Fagnoli o, encara millor, l'oli que va pintar Josep Aguilera l'any 1931 i que es conserva al Museu d'Art de Girona. El seu aspecte es correspon literalment amb el d'un poema en prosa del també pintor Pere Bech: «El repòs s'apropa a aquestes pedres. Cercant-lo vénen captaires d'esguard remot, d'obra gastada, i els dits trèmuls amanyaguen l'esmolada duresa dels seients. Porten un silenci seu, fet d'íntimes sordeses, i seuen amb un cansament rígid. I el repòs de la pedra no és tan punyent com el gest inacabat de les espatlles que cerquen un lloc entre les motlures de la porta».

Amb la Guerra Civil, la porta va perdre els apòstols i es va mostrar despüllada però digna. De sobte, empès per afanys de grandesa, hom es va entestar a completar-la, no amb la recuperació de les escultures, sinó amb la culminació de l'arc. Vingueren savis de qui sap on a decidir-ne la forma, però ja havia dit mossèn Bolòs que es tractava d'una sumptuositat cara. La solució va ser acabar l'obra amb una pedra barata, que no s'assemblava en res a l'originària. Van dir que el temps ja les igualaria, però ha succeït exactament a l'inrevés: com més temps passa, més s'accentua la diferència entre l'or vell de la part originària i el blau estantís de la part afegida.

Ja ho va advertir *Gerión*: «Más vale no meneallo». Ningú no n'hi va fer cas, i el disbarat no té remei. Sempre més haurem de suportar aquest fruit del «quiero y no puedo» que va impregnar tota una època.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

“Puerta dels Apòstols”,
de Josep Aguilera, 1931.
Fons del MD'A
de Girona.